

Mini Żaczek

Publiczna Szkoła Podstawowa
w Krzeszowie Górnym
Marzec 2024

Zachęcamy do zapoznania się z wiosennym numerem szkolnej gazetki.

Znajdziecie tam wiele cennych informacji i wskazówek.

Zobaczcie, co przygotowali dla Was szkolni redaktorzy!

Redakcja „Mini Żaczka”

W numerze:

1. Uczniowskim piórem pisane.
2. Ważne daty w marcu.
3. Jak zrobić pisanki?
4. Jak to dawniej bywało?
5. Potrawy wielkanocne.
6. 1 marca – Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych
7. Zmiany przyrody w trakcie wiosny.
8. Wiosna tuż, tuż...
9. Kobiety, które zasłynęły w historii Polski.
10. Na tropie wielkanocnego króliczka.
11. Słynni sportowcy z naszego regionu.
12. Wiosenna krzyżówka.

Uczniowskim piórem pisane...

„Wyklęci”

*Tacy samotni i zapomniani
dziś imię Wasze w barwy ustroję,
biało – czerwone literki chwały
za wsze wierne żołnierskie boje.*

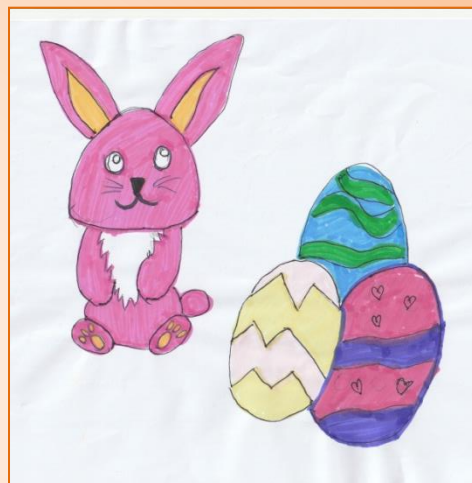
*Dziś w szumie skrzydeł orła białego,
można usłyszeć żołnierski śpiew,
tych bohaterów niezłomnych w czynach,
którzy za Polskę przelali krew.*

*Za wasze życie ciągle w ukryciu,
które niczego wam nie szczędziło
i tylko honor wilczy prowadził
i tylko Polską To Serce biło.*

A.D.

***

Wielkanocny królik to coś pięknego
Ale zobaczyć go to jednak coś trochę trudnego.
Chowa wszędzie czekoladki za krzaczkami za grabiami
i każe je szukać z koszyczkami.
Dlatego w Wielkanoc bojowe zadanie mamy
by znaleźć je i zjeść za pozwoleniem taty lub mamy.
Gdy już je spałaszujemy
to króliczkowi podziękujemy
nawet gdy go nie dorwiemy
to i tak usłyszysz nas i się wtedy ucieszy.

Autorka wiersza i ilustracji: Oliwia Femiak

Ważne daty w marcu

- 1 marca** - Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych
- 8 marca** - Międzynarodowy Dzień Kobiet
- 10 marca** - Dzień Mężczyzn
- 20 marca** - Początek astronomicznej wiosny
- 24 marca** - Niedziela Palmowa
- 28 marca** - Wielki Czwartek
- 29 marca** - Wielki Piątek
- 30 marca** - Wielka Sobota
- 31 marca** - Wielkanoc - zmiana czasu z zimowego na letni.

Agata Szwedo

Jak zrobić pisanki?

Wzorki za pomocą wosku:

Polegają one na nakładaniu gorącego wosku na skorupkę jajka za pomocą piska lub szpilki, a kolejno wkładaniu go do chłodnego roztworu barwnika.

Jak zrobić naturalny barwnik do pisanek?

- żółty barwnik - gotowanie jajek w wodzie z kurkumą.
- niebieski barwnik - gotowanie jajek z owocami tarniny, borówki amerykańskiej lub z liśćmi czerwonej kapusty.
- zielony barwnik - gotowanie jajek w wywarze ze szpinaku.
- czerwony barwnik - gotowanie jajek w soku z buraka czerwonego.
- pomarańczowy barwnik - gotowanie jajek w marchwi lub dyni.

Należy pamiętać, że każdy naturalny barwnik nie szkodzi zdrowiu!

Wszystkim życzę miłej zabawy!

Aneta Brzyska kl. V

Jak to dawniej bywało...

„Bo wszyscy Polacy to jedna rodzina” to słowa znanej piosenki, które pomogą nam zrozumieć dzisiejszy temat, jakim są obrzędy wielkanocne w różnych częściach Polski.

Wielkanoc jest najstarszym i najważniejszym świętem chrześcijańskim. Obchodzimy ją na pamiątkę Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Poprzedza ją 40 dni postu i Triduum Paschalne. Wielkanoc jest pełna symboli i tradycji, które są przekazywane z pokolenia na pokolenie i choć główna idea tych świąt jest taka sama dla całej Polski, to w poszczególnych regionach naszego kraju obchodziło się je troszkę inaczej. Dlatego dziś przedstawię wam kilka wyjątkowych zwyczajów i tradycji z konkretnych regionów naszego kraju.

Zacznijmy od naszego województwa. **Wieszanie Judasza**, czyli „zemsta” to kontrowersyjny zwyczaj z Podkarpacia, a konkretniej z okolic Sanoka. Obecnie się go nie kultywuje, warto jednak przypomnieć ten zwyczaj, ponieważ był bardzo popularny w XVIII wieku. Polegał on na wieszaniu kukły Judasza, który jak wiemy zdradził Jezusa. Kukła była zrobiona ze słomy i miała

sakiewkę z kawałkami tłuczonego szkła, które symbolizowały srebrniki. W środę lub Wielki Czwartek odbywał się sąd, a później wykonywano wyrok. Z czasem zwyczaj ten zaczął wzbudzać wielkie kontrowersje i nabrał antysemickiego charakteru, dlatego kościół zabronił go naśladować.

Wyjątkową tradycją jest **rajtowanie**, czyli wielkanocne konne procesje. Zwyczaj ten popularny jest na Śląsku w okolicach Raciborza. Takie procesje konne są organizowane już od kilkuset lat i odbywają się w Poniedziałek Wielkanocny. Zwyczaj ten wywodzi się z germańskiej tradycji nazywanej Osterritt, czyli tzw. jazdy za Panem Bogiem. Na nasze ziemie przynieśli go ze sobą osadnicy z Zachodu. Dziś zwyczaj jest kultywowany w kilku wsiach na Śląsku i choć w wielu gospodarstwach nie ma już bryczek to gospodarze wspomagani przez miłośników jeździectwa objeżdżają swoje pola konno modląc się o urodzaj. Pomimo tego, że uroczystość ma charakter religijny to jednak towarzyszą mu świeckie rozrywki takie jak parady, festyny i wyścigi konne.

A teraz ze Śląska przenosimy się na Pomorze i Kujawy. Tam wyprawiano pogrzeb, ale nie taki prawdziwy, był to **pogrzeb żuru i śledzia**. W Wielki Post ludzie w zasadzie jedli tylko to, a jak wszyscy wiemy są to bardzo postne potrawy. Dlatego po czterdziestu dniach rygorystycznego postu z wielką radością wlewano żur, a garnki wieszano na płocie albo nawet w całości zakopywano. A co się działo z śledziem? Tego jegomościa przybijano wielkim gwoździem do drzewa. Właśnie to wydarzenie nazywano symbolicznym pogrzebem żuru i śledzia.

Mnie osobiście podoba się zwyczaj kultywowany na Mazowszu. Bardzo lubię **czerwony barszcz**, a to właśnie on króluje tam na stołach, zamiast naszego świątecznego żuru. Ciekawostką jest to, że ten barszcz je się z jajkiem i kielbasą, a jego wyjątkowy smak zapewnia specjalnie zrobiony na tę okazję zakwas z kiszonych buraków. Bardzo jestem ciekawy, jak smakuje tak przygotowane świąteczne śniadanie. Musicie przyznać, że jest oryginalne i bardzo różni się od naszego.

Kurpie to lud, który sam siebie nazywa puszczykami, ponieważ mieszkają na terenie dwóch Puszczy: Zielonej i Białej w województwie mazowieckim. Są to ludzie bardzo dumni ze swojej wyjątkowej tradycji i zwyczajów. Ich folklor jest słynny,

a wiecie z czego? Z przepięknych **palm wielkanocnych**. Ale to nie są takie małe palmy, jakie niesiemy w ręku do kościoła w Niedzielę Palmową. Te palmy są wysokie na kilka metrów, a zazwyczaj mieszczą się w przedziale od 2 do 6 m. Wykonuje się je z młodych sosnowych gałązek oraz barwnych kwiatów i kokard z bibuły. Można dodać do tego bazyli oraz inne leśne rośliny, no i koniecznie wstążki. Na samym szczycie takiej palmy jest korona ku czci Chrystusa. Nie myślcie, że takie palmy powstają w jeden dzień. Zrobienie takiej palmy zajmuje kobietom cały okres Wielkiego Postu. Oczywiście, aż do niedzieli Palmowej. Niektóre palmy mają tak misterne konstrukcje, że są prawdziwymi arcydziełami. W takiej palmie każdy szczegół ma znaczenie, ważne są kolory oraz typy roślin jakich użyto do ozdoby. No i oczywiście jeszcze jedno jest ważne, aby była jak najwyższa! A wiecie dlaczego? Bo wierzono, że to zapewni gospodarzowi długie życie, a jego dzieciom szybki wzrost. Zdradzę wam jeszcze ciekawostkę najpiękniejsze z tych palm powstają w miejscowościach: Łyse i Lipniki.

Kolejnym interesującym zwyczajem jest **zielony dyngus**. Czemu zielony?

Myślę, że to od koloru gałązek jałowca. Na Kaszubach nie znają mokrego dyngusa, a woda z jeziora służyła kiedyś ludziom, by się napić i w ten sposób uchronić przed chorobami. Dziś byłoby to nie możliwe ze względu na zanieczyszczenia. W takim razie co robili skoro nie polewali się wodą? Otóż w świąteczny poniedziałek chłopcy chodzili od domu do domu smagając dziewczęta po nogach wcześniej przygotowanymi gałązkami jałowca. Wszyscy wiemy, że jałowiec kuje więc to na pewno nie było przyjemne, ale jak tradycja to tradycja. Było jeszcze przesłanie, że ta która będzie miała najbardziej posiniaczone nogi, szybko wyjdzie za mąż. Okrutne, prawda? Jednak dziewczyny nie były bezbronne, bo już na drugi dzień mogły się zrewanżować chłopcom i wtedy to oni musieli leczyć piekące nogi.

Teraz przenieśmy się na Warmię i Mazury bo tam w Wielki Piątek **chodzono „po kołaczach”**. Konkretnie to domy odwiedжали chłopcy i uderzali w kołatki drzwiowe śpiewając pieśń: „Któryś za nas cierpiał rany”. Kiedy ładnie zaśpiewali otrzymywali od domowników jajka i ciasto drożdżowe, zwane kuchem. Warto tu również zaznaczyć, że na Warmii i Mazurach nie było zwyczaju święcenia pokarmów w Wielką Sobotę. Całkiem

inaczej niż u nas, prawda? Ale robiono za to coś innego i dla mnie kontrowersyjnego. Zamiast święcenia pokarmów to palono krzyż, a później węgle i popiół zabierano do domu. Robiono to z wielkim szacunkiem wierzono bowiem, że te węgle mają lecznicze właściwości i w przypadku choroby stosowano jej kładąc na ciało. Tradycja jak dla mnie nie do przyjęcia i już z całą pewnością się jej nie stosuje. Ale tu piszemy o zwyczajach, więc będę rzetelny.

Limanowa to urokliwe miasteczko w Beskidzie Wyspowym. To tam w Lany Poniedziałek okolicznych mieszkańców odwiedzają **Śmiguśne słomioki**, czyli konkretne osoby przebrane za strachy. Pisząc konkretne osoby mam na myśli chłopców, a przebierali się w ten sposób, że okręcali ręce i nogi słomą. Na twarz zakładali maskę, a na głowę futrzaną czapkę. Robili sobie też kamizelkę ze słomy i naprawdę wyglądali jak strachy. Tak ubrani pukali do drzwi, a po otwarciu straszili gospodarzy wydając dziwne dźwięki. Jeżeli w domu była panna na wydaniu to oczywiście oblewali ją wodą. Zawsze wszędzie nosili ze sobą koszyk i kij. Ale kijem na szczęście nie bili, tylko pukali w drzwi, a do koszyka zbierali podarowane potrawy. Ludzie bardzo lubili ten zwyczaj i chętnie takie strachy przyjmowali.

Zajrzyjmy jeszcze do Krakowa, a konkretniej do Wieliczki, bo tam obowiązkowa była **wizyta Śiudej baby**. Domyślcie się, że to kolejny przebieraniec? Oczywiście, że tak. Siudą Babą był kawaler ubrany w brudne ubrania, a na szyi wieszał sobie korale z kasztanów lub ziemniaków. Twarz malował sobie sadzą. Do swojej kompanii zapraszał Cygana i orszak krakowiaków i tak chodzili od domu do domu w Łany Poniedziałek i szukali panien, aby ubrudzić je sadzą. Kiedy im się udało to była dla panny dobra wróżba i rychłe zamążpójście.

Sami więc widzicie jak bardzo różne i czasami kontrowersyjne zwyczaje towarzyszyły dawniej Wielkanocy. I jak to w rodzinie bywa każdy jest inny i inaczej

myśli, ale ważne jest to, aby się szanować i wspierać. Dziś całkiem inaczej obchodzimy Wielkanoc i bardzo mało zachowało się z tamtych tradycji, ale co to by były za święta bez jajka, baranka, żurku, babki piaskowej i mokrego poniedziałku, prawda? Naprawdę ważne jest co innego, a mianowicie to, że to z miłości do nas Jezus dał się ukrzyżować, sobie przynosząc cierpienie, a nam dając zbawienie. I tę ważną prawdę powinniśmy przeżywać, bo jest dla nas drogą do nieba.

Z okazji nadchodzących Świąt Wielkanocnych życzę Wam szczęścia, zdrowia, pomyślności i aby ta „droga do nieba” świeciła tak jasnymi drogowskazami, że będą widoczne z daleka i przez całe życie.

Andrzej Dechnik

Poniżej przedstawiam mapkę, aby każdy mógł zobaczyć gdzie mieszkają poszczególne grupy etniczne.

POTRAWY WIELKANOCNE

Każdy z nas szykuje na święta wielkanocny koszyczek. W takim koszyku, powinna znajdować się: sól, pieprz, kielbasa, jajka, chrzan, ser, woda, chleb i oczywiście baranek. Produkty te, są poświęcone i z nich gotujemy *święconkę* (barszcz wielkanocny).

**WSZYSCY LUBIMY TEŻ SŁODKOŚCI, A WIĘC
PROPONUJĘ WYPRÓBOWAĆ PONIŻSZE POMYSŁY:**

BABKA MAJONEZOWA

Składniki:

- * 4 jajka
- * ½ szkl. mąki ziemniaczanej
- * ½ szkl. mąki pszennej
- * 2 łyżeczki proszku do pieczenia
- * 3 łyżki majonezu
- * 1 szkl. cukru

WIELKANOCNE MUFFINKI

Składniki:

Na ciasto:

- * 200 g masła,
- * 100 g cukru do wypieków,
- * 200 g mąki pszennej, 4 jajka,
- * 2 łyżeczki proszku do pieczenia,
- * 1 cukier waniliowy,
- * tabliczka gorzkiej czekolady.

Na krem:

- * 2 szklanki cukru pudru,
- * 160 g masła,
- * 4 łyżki mleka,
- * barwnik spożywczy.

ZDROWYCH I WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH ŻYCZY

DIANA BIGOS Z KLASY V

1 marca – Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Dzień ten został ustanowiony przez Sejm Rzeczypospolitej w 2011 roku z inicjatywy śp. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Dlaczego akurat 1 marca, a nie jakiś inny dzień? To data symboliczna ponieważ właśnie wówczas w 1951 roku w więzieniu na warszawskim Mokotowie wykonano wyrok śmierci na siedmiu członkach głównego zrzeczenia „Wolność i Niezawisłość”. Zginęli wówczas: Łukasz Ciepliński, Adam Lazarowicz, Mieczysław Kawalec, Józef Rzepka, Franciszek Błazej, Józef Batory i Karol Chmiel. Odpowiedzmy sobie w takim razie na pytanie, „wyklęty” kto to taki? To osoba pozbawiona należnych mu praw. Dlaczego w takim razie byli żołnierze, których dziś nazywamy wyklętymi? Odpowiedź jest prosta - zmusiła ich do tego sytuacja w kraju i szacunek do ojczyzny. Wyklęci to ci, którzy nie uznali końca II wojny światowej i z bronią w ręku zeszli do podziemia

i walczyli z drugim najeźdźcą Polski, czyli Związkiem Radzieckim. Był to pierwszy odruch obrony społeczeństwa polskiego przeciwko narzuconej siłom sowieckiej władzy. Komunistyczny reżim nazywał ich „bandytami” i „faszystami”. Zakłamywano ich historię, wypaczano cel, o który walczyli. Starano się wymazać ich ze społecznej pamięci. A prawda była taka, że walczyli dla Polski i za Polskę. Za to żeby była wolnym i demokratycznym krajem zapłacili najwyższą cenę. Dziś mówi się o tym głośno. Dziś wiemy, że około 5 tys. osób zostało skazanych na kary śmierci, a 21 tys. osób zmarło torturowanych w więzieniach. To też bliżej nieznana liczba zabitych w trakcie pacyfikacji tysięcy polskich wsi lub osoby zamordowane w urzędzie bezpieczeństwa. To również ponad 250 tys. osób skazanych na kary więzienia z powodów politycznych. Szli do lasu, porzucając rodziny i walczyli za kraj, za to żebyś dziś żył w wolnej i demokratycznej Polsce.

Andrzej Dechnik

*Chwała i cześć
Bohaterom!*

Zmiany przyrody w trakcie wiosny

Kiedy zaczyna się wiosna?

- ✓ Wiosna **meteorologiczna** wypada zawsze 1 marca.
- ✓ Wiosna **kalendarzowa** rozpoczyna się 21 marca.
- ✓ Wiosna **astronomiczna** przypada najczęściej 20/21 marca, jednak w kolejnych latach, aż do roku 2043 wiosna astronomiczna będzie przypadać wyłącznie 20 marca.

✓ Początek wiosny astronomicznej na półkuli północnej rozpoczyna się w momencie równonocy wiosennej i trwa do przesilenia letniego. Tego dnia dzień oraz noc jak sama - trwają równo po 12 godzin.

✓ Wiosna **klimatyczna** to taki okres pory roku, w którym dobowe średnie temperatury powietrza wahają się między 5 do 15 °C. W czasie, gdy na półkuli północnej zaczyna się wiosna, na półkuli południowej jest jesień. Wynika to z przesunięcia pór roku o 6 miesięcy. Dlatego wiosna na półkuli północnej przypada na marzec, kwiecień oraz maj, a na półkuli południowej miesiące wiosenne to wrzesień, październik i listopad.

Jakie zmiany zachodzą w przyrodzie?

- Wraz z nadejściem wiosny przyroda budzi się z zimowego snu.
- W świecie roślin następuje gwałtowny wzrost aktywności.
- Dni stają się dłuższe, robi się coraz cieplej, tylko nocami zdarzają się przymrozki.
- Topnieje zalegający gdzieś śnieg, zwiększa się wilgotność ziemi i powietrza.
- Wydłużający się dzień i wyższe temperatury wywołują duże zmiany w świecie roślin.
- Budzą się do życia drzewa i krzewy.
- Zaczynają zakwitać pierwsze wiosenne kwiaty, (te dziko rosnące podlegają ścisłej ochronie).
- Wczesną wiosną, kiedy na drzewach nie ma jeszcze liści, a promienie słońca mogą dotrzeć głęboko, aż do dna lasu, bardzo szybko ożywa leśne runo, pojawiają się pierwsze liście, kwiaty, nasiona i owoce. Tylko w tym okresie w roku mają dużo światła i odpowiednią temperaturę.
- Trwają powroty ptaków. Odbywają się toki, zajmowane są terytoria, składane są jaja, na świat przychodzą młode.
- Zimujące u nas zwierzęta budzą się z zimowego snu i hibernacji.

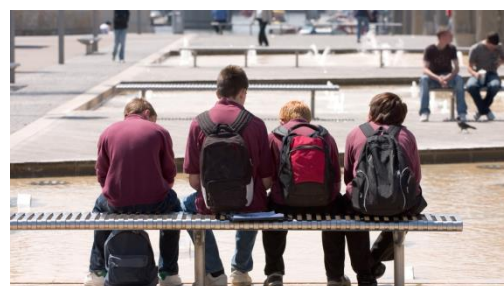
Kacper

Wiosna tuż, tuż ...

Początek marca każdemu kojarzy się z nadejściem wiosny. Kto z nas nie lubi WIOSNY? Wydaje mi się, że nie ma takich ludzi. Nadchodząca pora roku charakteryzuje się przylotem ptaków z ciepłych krajów, a z ziemi, niekiedy pokrytej warstwą topniejącego śniegu, wychylają się pierwsze krokusy, pierwiosnki czy przebiśniegi. Dzień staje się dłuższy, a noc krótsza.

W Polsce pierwszy dzień wiosny jest ściśle związany z **topieniem Marzanny**. Choć powoli zwyczaj ten zanika, w Polsce istnieje od XVI wieku. Postać ta odnosi się do słowiańskiej bogini symbolizującej zimę i śmierć. Niegdyś wykonywano ją ze słomy oraz płótna i przyozdabiano barwnymi wstążkami. Tak przygotowaną kukłę noszono po wiosce i podtapiano w napotkanych zbiornikach wodnych, wieczorem podpalano i wrzucano do wody, by na dobre przegonić ostatki zimy.

Lubianym i nadal praktykowanym przez uczniów obyczajem jest **Dzień Wagarowicza**, kiedy to młodzież pozwala sobie na opuszczenie zajęć i spędzenie czasu na świeżym powietrzu. W tym dniu w wielu przedszkolach i szkołach odbywają się różnego rodzaju zabawy i aktywności na świeżym powietrzu, które mają za zadanie powitać wiosnę, ale też odwieść młodzież od pomysłów uciekania z lekcji. W naszej szkole praktykowany jest zwyczaj wyjazdu do kina.

Wojtek

Kobiety, które zasłynęły w historii Polski

Nie tak dawno, bo 8 marca obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Kobiet, więc z tej okazji postanowiłem przybliżyć Wam postacie znanych i niezależnych kobiet, które odegrały ważną rolę bądź zapisały się w historii naszego kraju wybitnymi dokonaniem w różnych dziedzinach. Chcę zwrócić uwagę na ich działalność wykraczającą poza stereotypy czasów, w których przyszło im żyć. Zapraszam do czytania :)

Irena Sendlerowa (1910 – 2008)

Pielęgniarka, działaczka społeczna, podczas drugiej wojny światowej pracowała w Radzie Pomocy Żydom „Żegota”, uratowała od śmierci ok. 2500 żydowskich dzieci. Postać znana na całym świecie. Po wojnie również pracowała na rzecz dzieci, m. in. tworzyła domy sierot, powołała Ośrodek Opieki nad Matką i Dzieckiem – instytucję pomocy rodzinom bezrobotnym.

Maria Konopnicka (1842 – 1910)

Poetka, nowelistka, publicystka i tłumaczka, autorka *Roty*, jednej z najważniejszych polskich pieśni patriotycznych. Była nie tylko pisarką, lecz i działaczką społeczną. Mieszkała w wielu miejscach w Europie, była z jedną z czołowych organizatorek protestu światowej opinii publicznej przeciw okrucieństwom Prus wobec strajkujących dzieci Wrześni.

Maria Skłodowska-Curie (1867 – 1934)

Najśłynniejsza polska przedstawicielka nauki, fizyk, chemik, odkrywczyni radu i polonu, podwójna laureatka Nagrody Nobla. Swoje osiągnięcia zawdzięcza uporowi i dążeniu do celu.

Narcyza Żmichowska (1819 – 1876)

Powieściopisarka i poetka. Uważana za jedną z prekursorów feminizmu w Polsce. Publikowała m. in. w „Pierwiosku”, „Pielgrzymie” i „Przeglądzie Naukowym”. Przewodziła kołem Entuzjastek, które jest uważane za pierwszy w naszym kraju ruch feministyczny.

Eleonora Ziemięcka (1819 – 1869)

Uważana za pierwszą polską filozofkę, była osobą wyjątkową, która potwierdziła, że kobiety mogą zajmować się nauką. Również należała do koła Entuzjastek i współpracowała z Narcyzą.

Faustyna Morzycka (1822-1891)

Aktywistka społeczna i feministyczna. Entuzjastka w kole Narcyzy Żmichowskiej. Organizatorka ludowych szkół, która stała się dla Żeromskiego inspiracją do napisania noweli „Siłaczki”.

Filipina Płaskowicka (1847 – 1881)

Założycielka pierwszego Koła Gospodyń Wiejskich, nauczycielka i działaczka społeczna. Propagatorka języka polskiego w zaborze rosyjskim, działaczka walcząca z analfabetyzmem wśród dorosłych. Zajmowała się nie tylko uczeniem chłopców, ale także sprowadzała lekarzy, kształciła kobiety.

Stefania Sempołowska (1869 – 1944)

Nauczycielka i działaczka oświatowa, bojowniczką o prawa dziecka, dziennikarka i pisarka. W swojej działalności społeczno-edukacyjnej zajmowała się także dokształcaniem nauczycieli ludowych i działaczy oświatowych pracujących na wsi.

Zofia Nałkowska (1884 – 1954)

Pisarka, publicystka i dramatopisarka. Posłanka do Krajowej Rady Narodowej oraz na Sejm Ustawodawczy i Sejm PRL I kadencji. Również członkini Polskiego Komitetu Obróńców Pokoju w 1949 roku. Po odzyskaniu Niepodległości pracowała przy Prezydium Rady Ministrów, uczestniczyła w tworzeniu Związku Zawodowego

Literatów Polskich. Od 1926 roku Nałkowska mieszkała w Warszawie. Została wiceprezesem Polskiego PEN Clubu.

Justyna Budzińska-Tylicka (1867 – 1936)

Działaczka feministyczna i społeczna. Również polityczka, lekarka i członkini Polskiego Towarzystwa Medycyny Społecznej, a w czasie I wojny światowej – aktywistka Związku Równouprawnienia Kobiet i Ligi Kobiet Pogotowia Wojennego. To właśnie ona stanęła na czele delegacji, która wręczyła Piłsudskiemu dokument zrównaniu praw wyborczych kobiet i mężczyzn.

Irena Krzywicka (1899 – 1994)

Pisarka, publicystka i tłumaczka literatury pięknej. Należała do najbarwniejszych postaci międzywojennej Warszawy. Podczas II wojny światowej, ze względu na żydowskie pochodzenie musiała się ukrywać pod fałszywym nazwiskiem, współpracowała również z AK.

Kacper I.

Na tropie wielkanocnego króliczka

Pewnego dnia były sobie dwie siostry. Były bardzo podekscytowane, ponieważ Wielkanoc się zbliżała, a one bardzo lubią te święta, wielkanocnego króliczka i czekoladowe jajka. Kiedy wstały o 8:30 nad ranem w dzień Wielkanocy, były tak szczęśliwe, że od razu zjadły śniadanie i poszły poszukać czekoladowych jajek, które wielkanocny króliczek dla nich przyniósł. Szukały i szukały, ale nie mogły ich znaleźć. Zaczęły tracić nadzieję, że króliczek w ogóle zjawił się w ich domu. Wtedy, starsza siostra wpadła na pomysł: „Co gdyby były one na wysokich półkach w ich pokoju, których nie mogą sięgnąć?” Zapytały o to tatę, żeby zobaczył, czy są tam czekoladki. Tacie udało się znaleźć tylko figurkę, która przypominała motyla. W tym momencie, najmłodsza siostra coś zrozumiała. "Może jajka są pod naszym dywanem z narysowanymi motylkami?" Więc i poszły tam, tylko żeby sięgnąć po kolejną zabawkę, ale tym razem przypominała ciężarkę. Wtedy siostry pomyślały o siłowni taty w piwnicy. Powędrowały tam i zagłądały pod wszystko, co tam się znajdowało. Po kilku minutach szukania, jedyne, co znalazły to pomarańcza. Dziewczynki nie wiedziały co z nią zrobić ani gdzie pójść. Myślały, że wszystko to na nic i poszły do pokoju, smutne i rozczarowane. Najstarsza siostra siedziała na łóżku i rozmyślała o owocu. Myślała: "Czemu króliczek nie przyszedł do nas?" Aż w końcu, przypomniała sobie, że na ścianie w salonie jest narysowany obraz pomarańczy. Powiedziała to młodszej siostrze i tam poszły razem, przekreśliły obraz i zobaczyły dziurę w ścianie, w której było narysowane drzewo z oponową huśtawką. Dziewczynki od razu wiedziały, co to. Poszły do drzewa i zagłądały wszędzie, chociaż wiedziały, że już tam zagłądały, ale młodsza dziewczynka zauważyła, że opona na rysunku była bardzo podświetlona, jakby było tam coś ważnego. Zajrzała do opony i znalazła obraz z sypialnią ich rodziców, szukały tam, aż znalazły duży koszyczek z czekoladowymi jajkami. Dziewczynki ucieszyły się jak nigdy. Zapytały się mamy czy mogą kilka z nich zjeść. Zgodziła się, ale tylko jak posprzątają ich pokój, ponieważ wczoraj się bawiły, a nie

posprzątały. Siostry poszły do pokoju i posprzątały, potem poczęstowały się jajkami i spędziły resztę dnia z rodzicami.

Marlena Gorczyca

Słynni sportowcy z naszego regionu

**ARTUR
BRZozowski**

Polski lekkoatleta,
chodźarz,
pochodzący z Huciska
(gmina Harasiuki).

OSIĄGNIĘCIA

Dorobek medalowy		
Mistrzostwa Polski		
złoto	Toruń 2013	Chód na 20 km
złoto	Nowa Dęba 2017	Chód na 20 km
złoto	Warszawa 2018	Chód na 20 km
złoto	Mielec 2019	Chód na 20 km
złoto	Opole 2022	Chód na 35 km
złoto	Suwałki 2022	Chód na 10 000 m
srebro	Bad Deutsch-Altenburg 2007	Chód na 50 km
srebro	Dudince 2008	Chód na 50 km
srebro	Lublin 2018	Chód na 10 000 m
srebro	Sulejówkę 2022	Chód na 20 km
brąz	Poznań 2007	Chód na 20 km
brąz	Bydgoszcz 2009	Chód na 20 km
brąz	Bydgoszcz 2016	Chód na 20 km
brąz	Warszawa 2023	Chód na 20 km
Puchar Europy		
brąz	Olhão 2011	Chód na 50 km (Drużynowo)

OSIĄGNIĘCIA

Rok	Impreza	Miejsce	Konkurencja	Lokata	Wynik
2010	Mistrzostwa świata juniorów	Moncton	bieg na 800 metrów	półfinał	2:05,09
2010	Mistrzostwa świata juniorów	Moncton	sztafeta 4 x 400 metrów	8. miejsce	3:42,70
2011	Młodzieżowe mistrzostwa Europy	Ostrawa	bieg na 800 metrów	eliminacje	2:06,07
2013	Młodzieżowe mistrzostwa Europy	Tampere	bieg na 800 metrów	8. miejsce	2:15,22
2013	Igrzyska frankofońskie	Nicea	bieg na 800 metrów	5. miejsce	2:03,76
2014	Mistrzostwa Europy	Zurych	bieg na 800 metrów	3. miejsce	1:59,63
2015	Halowe mistrzostwa Europy	Praga	bieg na 800 metrów	3. miejsce	2:02,45
2015	Superliga drużynowych mistrzostw Europy	Czeboksary	bieg na 800 metrów	2. miejsce	2:00,30
2015	Mistrzostwa świata	Pekin	bieg na 800 metrów	7. miejsce	1:59,09
2016	Mistrzostwa Europy	Amsterdam	bieg na 800 metrów	6. miejsce	2:00,57
2016	Igrzyska olimpijskie	Rio de Janeiro	bieg na 800 metrów	5. miejsce	1:57,37
2017	Superliga drużynowych mistrzostw Europy	Lille	bieg na 800 metrów	4. miejsce	2:03,81
2017	Mistrzostwa świata	Londyn	bieg na 800 metrów	półfinał	2:01,91
2021	Halowe mistrzostwa Europy	Toruń	bieg na 800 metrów	2. miejsce	2:04,00
2021	World Athletics Relays	Chorzów	sztafeta 2 x 2 x 400 metrów	1. miejsce	3:40,92

**JOANNA
JÓŻWIK**

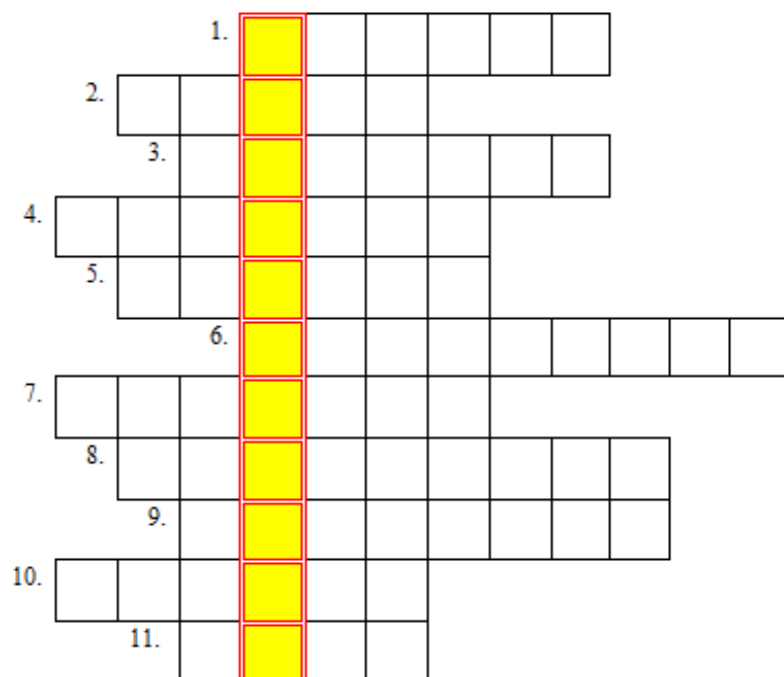
Polska lekkoatletka
biegaczka
średniodystansowa
pochodząca z Kępia
Zaleszańskiego
(powiat stalowowolski).

Piotr Kochowski

Propozycja na majówkę: Dlaczego warto zwiedzić Kraków ?

- Możemy zobaczyć Smoka Wawelskiego.
- Zwiedzimy Kopalnię Soli w Wieliczce.
- Zobaczymy sukiennice i Rynek Krakowa.
- Obejrzymy barbakan i różne muzea.
- Zwiedzimy kościół Mariacki i kopiec Kościuszki.
- Zobaczymy Uniwersytet Jagielloński.

Polecam odwiedzić Kraków ☺ Aleksandra Szwedo

Wiosenna krzyżówka

1. „Jedna jaskółka..... nie czyni”
2. „Choć już w kwietniu słońko grzeje, nieraz pole ..... zawieje”
3. „Na marzec narzeka każdy.....”
4. „Kiedy ..... wysoko latają, prędko się wiosny ludzie spodziewają”
5. „Pogody kwietniowe – słoty ....”
6. „Na świętego ..... pierwsza wiosny pociecha”
7. „Kto w marcu ..... ten się na wiosnę śmieje”
8. „..... pieśń, to o wiosnie wieść”
9. „ W kwietniu gdy ..... jeszcze nieruchliwa, mokra wiosna zwykle bywa”
10. „W marcu jak w .....”
11. „Gdy przyjdzie wiosna..... pójdzie zima do morza”

Wiosenne wydanie gazetki przygotowali:

Marlena Gorczyca

Oliwia Femiak

Agata Szwedo

Aneta Brzyska

Diana Bigos

Piotr Kochowski

Kacper Iskrzak

Andrzej Dechnik

Wojciech Szwedo

Opiekun redakcji: Sylwia Gawęł

**Życzymy zdrowych
i pogodnych Świąt
Zmartwychwstania
Pańskiego!**

